

Hajuheinä
Sötgräs
Cinna latifolia

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)
BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, vakaa

Koodi: 1951

Rauhoitettu (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)
Alueellisesti uhanalainen (alueet 3a, 3b ja 3c)

Kuva: Outi Vainio

Luonnehdinta

Hajuheinä on monivuotinen, lähes metrin korkuinen löyhästi mätästävä ja kumariinintuoksuinen hento lehtoheinä. Sen lehdet ovat 8–16 mm leveät, pehmeät, nuokkuvat ja päältä karheat. Vaaleanvihreä, 15–25 cm pitkä röyhy on kaareva ja haarat nuokkuvat. Tähkylät ovat yksikukkaiset. Röyhät ovat nähtävissä heinä–elokuussa. Hajuheinää muistuttavan korpisorsimon (*Glyceria lithuanica*) tähkylät ovat monikukkaiset ja sen lehdet ovat päältä kiiltävät. Tuoksuvan lehtotesman (*Milium effusum*) kartiomainen röyhy on hajuheinän röyhyä laajempi, ja sillä on tähkylöitä ainoastaan haarojen kärjissä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Hajuheinä kasvaa kuusivaltaisissa tai sekapuustoisissa, louhikkoisissa puronvarsilehdoissa, puro- tai rotkolaaksojen sammaleisilla lohkarilla sekä lehtorinteillä. Kasvupaikkana voivat olla myös kosteat lehtokorvet, tervaleppälehdot ja puronvarsikorvet. Kasvupaikoille on yhteistä pienilmaston viileys ja kosteus. Hajuheinää esiintyy etenkin Järvi-Suomessa, mutta yksittäisiä esiintymiä on Etelä-Lappiin asti.

Nykytila ja uhkatekijät

Hajuheinän luontaiset kasvupaikat ovat vähentyneet hakkuiden, lehtojen raivauksen, metsäojituksen ja purojen perkauksen vuoksi. Tunnettujen nykyesiintymien tila on kuitenkin säilynyt viime aikoina suhteellisen vakaana. Vain noin viidesosa esiintymistä sijaitsee suojelualueilla, mutta suojelualueiden esi-

intymät ovat suojelun ulkopuolella olevia elinvoimaisempia ja niissä on valtaosa lajin populaatiosta.

Hoitosuositukset

Hajuheinä suosii pienilmastoltaan viileitä ja kosteita paikkoja. Metsänkäsittelyssä hajuheinän kasvupaikat otetaan huomioon siten, että niiden vesitalous ja pienilmasto säilyvät lajille suotuisina. Kasvupaikoilla ei tehdä purojen ja norojen perkauksia eikä hakuita, jotka muuttavat oleellisesti puuston varjostus- ja suojavaikutusta. Useat hajuheinän kasvupaikat ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (purojen ja norojen lähiympäristöt, rehevät lehtolaidut, jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät, karukkokankaita vähätuottoisemmat kivikot ja louhikot), joita on metsälain mukaan käsiteltävä niin, että niiden ominaispiirteet säilyvät. Kasvupaikan ominaispiirteet turvataan, vaikka kyseessä ei olisi metsälain 10 §:n tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö. Pienvesien lähimetsien sekä kallio- ja lehtoelinympäristöjen vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.
- Ilmonen, J., Rytteri, T. & Alanen, A. (toim.) 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005. Suuri Pohjolan kasvio. Suom. Vuokko, S. & Väre, H. Tammi, Helsinki. 928 s.